

Szerkesztői iroda:

Kassa, főtcza 64. sz. á.
hová a lap szellemi részét
illető közlemények kü-
lendők.Kéziratok vissza nem
adatok.Csak bérmentes leveleket
fogadjunk el.Sem közlünk, ha
ik. kitől jön.

minden vasárnap.

SZINÉSZETI KÖZLÖNY

A vidéki színészet érdekeit képviselő hetilap.

A kassai színügyi választmány hivatalos közlönye.

Felelős szerkesztő: Báthory Románosik Mihály.

Kiadóhivatal:

Kassa, főtcza 64. sz.
hová az előfizetési díjak
küldendők.

Előfizetési feltételek:

helyben házhoz hordva, vagy
vidékre postán küldve

Egész évre... 6 frt — kr.

Fél évre... 3 frt — kr.

Negyed évre... 1 frt 50 kr.

Két hóra... 1 frt — kr.

Egy hóra... — frt 50 kr.

Előfizetések bármely nap-
tól elfogadhatók.Nyílt-tér soronként 15 kr. A
nyílttéri díjak előre fizetendők

T. olvasóinkhoz!

Lapunk mai száma utolsó ez évben. Pár nap múlva a „Színészeti Közlöny“ negyedik évfolyamba lép. Eddigi működésünk nyitott könyv, mindenki előtt nyitva áll, melyből meggyőződhetnek becsületés, önzetlen törekvéseikről. Részünkről nyugodt önérettel tekinthetünk vissza a múltra, mert a mit lapunk megindítása előtt kiadott programunkban ígértünk, azt lelkiismeretesen be is váltottuk.

Teljesen önzéstelenül munkálkodtunk, nem kimélve időt, nem kimélve fáradságot, a legkisebb anyagi haszonra való kilitás nélkül. Ejjeleket dolgoztunk íróasztalunk mellett, nem magunkért tettük, hanem a vidéki színészet tagjaiért. Hamás érdemünk nem volna is, de az az egy mindenestire a mi érdemünk, hogy: mi törtük meg színészetünk rideg közönyét; szerény lapunk idézte elő 1879. év vége felé, ugyszintén tavaly és az idén azon mozgalmat, mely oly örvendetes mértéket öltött, s melynek eredményét az idei kongresszus határozatai bizonyítják. Adja isten, hogy a hozott határozatok üdvösek legyenek a vidéki színészetre nézve.

Főtörekvésünk volt: oly gazdag, változatos tartalmu és irodalmi színvonalon álló lapot nyújtani, mely az igényeket kielégítse. Hogy lapunk irányával és beltartalmával t. olvasóink meg vannak elégedve, bizonyítja ezt a fokozatos pártolás. Nem feledtük soha, hogy lapunk kizárólag a vidéki színészet érdekeinek képviselésére van hivatva. Célunk volt és lesz, hogy lapunk a vidéki színészet tükré legyen, melyben feltalálják mindazt, a mi a színészetnél hetenként történik, s a mire a színészetnek szüksége van.

A kivított szellemi sikereken kívül, még egy igen hasznos anyagi szolgálatot is tettünk; nevezetesen: lapunk fennállása óta, a szerzőknek közvetítése után, nem a szokásos ügynöki perzentet számítva, hanem a tagoktól átlag véve csak 4 frtot, az igazgatóktól pedig egyre-másra csak 3 frtot, mégis a mai napig 2528 frt hasznunk lett volna csupán a szerzők díjtételek után, mely összeget mi, részint a tagoknak, részint az igazgató uraknak megtakarítottunk. E kimutatást bárkinek, bármikor megmutathatjuk!

Szívesen dolgozunk és munkálkodunk ezután is, csak azt lássuk, hogy a vidéki színészet tagjai is méltányolják önzetlen törekvésünket, becsületes szándékunkat. A szent ügyért küzdeni fogunk jövő évben is lankadatlanul.

Ezek után fogadják halás köszönetünket t. előfizetőink nagybérszám támogatásukért, ne tagadják meg ezt tőlünk jövőre sem. Színész előfizetőinket ezután is azon kedvezményben részesítjük, hogy minden díj nélkül szerződést eszközölünk részükre, csupán a levelezésekre azt a pár krt kérjük jövőre is beküldeni. Egyébként maradjunk, a kik voltunk. Az előfizetési pénzek mielőbbi szíves beküldését tisztelettel kérjük, mert fölösleges példányokat nem nyomathatunk s így a később érkezőknek teljes számú példányokkal nem leszünk képesek szolgálni.

A szerkesztőség.

Pótlék a szini-kongresszushoz.

Timkó József ur, az „Abauj-kassai Közlöny“ szerkesztője, ki a kongresszuson, mint a kassai szintársulat egyik képviselője vett részt, a következő helyreigazító sorok közlésére kért felbennünket:

A színészeti kongresszuson azon kevesek közé tartoztam, kiknek felszólalásait türelemmel

hallgatta meg elvtárs és ellen egyaránt. Éppen ezért nem vagyok képes felfogni, hogyan eszathatott be egy a fővárosi lapokba, mint a Színészeti Közlönybe azon téves értesítés, hogy én a központi iroda költségeinek fedezésénél még egy forint évi tagdíjt javalltam kivettetni. Nem így volt. Én azt indítványoztam, hogy ha már az igazgatók évenként 5—10 forintnyi díjt kötelesek a kongresszió elnyeréséért fizetni — nehogy a hiányzó 300 forint a nyugdíj-alapot terhelje — fizessenek a színészek is tagdíj fejében 40 krajezárral többlet olyképen, hogy a tagdíj havonként 20 krajezárral vonassék le. Ily módon azt a 40 krajezár többletet senki megsínyleni nem fogja.

Az sem felel meg a valónak, hogy én a 10-ik §. b) pontját, mely a színészethez lépni szándékozókat vizsgára kötelezi, kihagyatni javasoltam s javaslatom elejtésével a 10-ik §. meghagyatott. Nem hagyatott meg, hanem a vizsgálat elejtése mellett, a színészeti pályára lépők-től erkölcsi s legalább felső elemi iskolai bizonyítvány, megfelelő testalkat s előadási képesség fog megkivántatni.

Midőn ezen észrevételeimnek szíves közlésére felkértem, engedje meg, hogy lapja útján egyre figyelmeztessem a vidéki színészet tagjait.

Van önöknek ott a központban egy megbecsülhetlen emberök. Többet ér egymaga mint valamennyi rendszabály, melyeket önök eddig hoztak s ezután hozni fognak. Ha én tőlem függne, azt mondanám: töröljünk el minden paragrafut, csak egyet hagyjunk meg: Ribáry Józsefet.

Ha ezt a ferfiut odaadó ragaszkodásukkal megtarthatják magoknak; másrészt ha abból a sok halmazból, mely rendszabályként önök előtt fekszik, kiválogatják az általános jót és végrehajthatják kötelességérzetből, ügyszeretettel — többet mondok: ambízióból; akkor a rendezés munkája lassan bár, de biztosan fog folyni s észrevédenül jutnak azon czél felé, melyhez bizony — rendszer a rendszertelenségben — alig vannak egy lépéssel közelebb, mint voltak a kongresszus előtt.

Kevesebb rendszabály, de a megalkotott rendszabályoknak pontosabb megtartása!

Timkó József.

*

Miskolcra Bérczy Miksa, Lászy Vilmos szintársulatának tagja, egy nyilatkozatot küldött be hozzánk, mely szerint tiltakozik a kongresszusi jegyzőkönyv ezen kifejezése ellen: „Bérczy Miksát és nejét, Demjen Viktoriát, kik az egyesületből kizárattak, a közgyűlés visszafogadta az egyesület kebelébe.“ — Miután ő és neje még soha egy napra sem voltak kizárva az egyesületből, tehát kéri a k. ig. tanácsot, a jegyzőkönyvnek ily értelemben való kiigazítására. Felvilágosításul mi hozzátesszük, hogy mikor a kizárás történt, akkor még D. Viktória Bércziné név alatt szerepelt, mivel Bérczy Miksának neje volt habár nem is törvényes; azóta Bérczynek más neje van, kivel meg is esküdött, következésképp D. V. nem lehet neje, a minthogy nem is az, tehát ez ellen tiltakozik most Bérczy Miksa.

*

Mult számunkban közlött kongresszusi tudósításból, elnézés folytán kimaradt Nyéki János szinagazgató urnak azon nemes ajánlata, hogy Kétszery József veterán szinagazgató és neje részére, a kongresszus által megszavazott 360 frt évi segélyhez, a maga részéről, a mig él, minden évben 30 frttal hozzájárul, ez által akarván meghálálni azt, a mit vele Kétszery egykor tett. Nyéki áldozatkészsége valóban dicséretre méltó. Eljen!

Egy új operette.

„A Gascognei és az ördögvar szellemei.“

Regényes vig operette 4 felvonásban. Szövegét Sue Jenő regénye után írták Zell F. és Genée Richard. Zenéjét szerző Suppé Ferencz. A vidéki szinpadok közül Nagyváradon adatott először; másodsor Aradon.

A kedvező hír, mely az előadást megelőzte, a nagyváradi lapok dícsérete, melylyel úgy az operette zenéjét, mint a szereplőket elhalmozták, egyes műértők, kik elragadtatással emelték ki a minden tekintetben gondtal és finom arnyalással szerkesztett zenei részeket; kíváncsivá tette az aradi közönséget is, mely a nézőtért egészen megtöltte.

A „Gascognei“ zenéje nem oly szikrázó, gnyolódó, és nevetető, mint a „tiz leány egy férj“, vagy a „pajkos diákoké“, nem oly bájoló, és az érzelmi gyönyöröket felingerlő, mint „Bocaccio“ és nincsenek is benne oly fülbemászó coupletek vagy keringő részek, melyeket a czipész inasok már másnap az utcazón fütüreszhetnének; de vannak benne oly nemes gondolatok, érdekes visszaemlékezések, meglepő átmenetek, és gazdag szinien pompázó finálék, hogy a hallgató folytonosan egy virágos kertben képzelet magát.

A mint az izléssel összekötött virágosokort mindenki gyönyörrel szemléli; úgy a „Gascognei“ zenéjében is, a laicus a műértővel egyaránt élvezetet talál. Az elsőt kielégíti a zene dallamossága, a másikat a harmonia keresetsége, mely utóbbi különösen a finálékban a változatos zenekari kísérettel már nem operette, hanem valódi operai stílyben tünik fel, és bármely nagyobb szabásu dalműnek díszére válnék.

Az operette nyitánya után, mely a műnek kiválóbb részeit dióhéjba szorítva tünteti elő, következik Mary mint karaib nőnek a napról zengett dícsénete, melyet vége felé a nő és férfi karnak a zenekarral együttes acordszerű kísérete zár be. Ezt követi szinte karkisérrettel a kormányzó hóboros coupletja, — mely után Casaritta a csillogó hangszerelessel kísért entree-áriája következik.

Az első felvonás ensemble fináléja, mely a szerző által legapróbb részletéig gyönyörűen van összeállítva, csak Croustillaec enekében emlékeztett az operettére, s noha e gondolat, mely az egész fináléban vörös fonálként húzódik keresztül, itt-ott a tánczenét juttatja eszünkbe, de mivel a tempók benne oly meglepőleg változnak, a karoknak és a zenekarnak nem csupán az egyhangú kíséret a feladata, de önálló színezéssel járulnak a zenei kép árnyékolásához, — a hallgató nem operettében, hanem operában képzelet magát,

A második felvonás dallamosság tekintetében a leggazdagabb. Mary keringő stílyben tartott áriája kar kísérettel d-durban, melyet Mary és James között romanze fejez be, a nagy duetto Mary és Croustillaec között a váltakozó ütemekkel, mely a hallgatót mindvégig a legkellemesebb kedélyhangulatban tartja, a nagyhatású finále, mely a II-ik felvonást bezárja, mind megannyi bravour számok, melyekben bő ter nyílik az énekeseknek, a hálásabbnál-hálásabb momentumokat akként emelni ki, hogy a közönség zajos tapsokra ragadtassék.

A harmadik felvonás mely dallamosság tekintetében nem versenyezhet a másodikkal,

szinte igen kedves és mulattató részeket tartalmaz, melynek Cascarilla ariája, James és Croustillae tréfás duettje. Nem kevésbé tetszős a finalét megelőző pajzán ariá Mary és Croustillae között.

A negyedik felvonás az altató női karral veszi kezdetét, melyet követ a keringő dallamra írt quartette, mely a nagy közönségnek könnyű styben írt hangszerelésénél és hamar emlékeztetben maradó dallamosságánál fogva legjobban tetszhetik.

Az első előadásról az „Arad és Vidéke“ ezt írja: A magán szereplők közül első sorban Rónaszékynét kell felemlitenünk. Meglátszott, hogy Mary szerepének minden egyes énekszámát nemcsak hogy betanulta, de a szerző gondolatait az énekrészekben oly helyes felfogással, színdől fakadó érzélemmel, és játszi könnyűséggel énekelte, hogy szépen esengő hangja, mely néha magasabb régiókban éles szokott lenni, ebben a szerepben simára, sőt olvadékonnyá vált.

Az első felvonásban mint karaibai nő jelent meg, vegyes színű selyemmel tarkított testhez simuló, természetnek idomait előnyösen kitüntető rövid ruhában, tollakkal díszített indus fejéssel, melyek alól természetből holló fekete haja festői fürtökben ömlött alá.

A második felvonásban, egy fekete selyem bársony 16-ik századbeli angolruhát viselt, vörös selyem plüschschel díszítve, szőke parokával. Azután kék atlaszruha volt rajta arany himzett betéttel, szőke álfürteit arany buza kalászból készült fejké díszítve. A harmadik felvonásbeli fekete eszményi öltözete arannyal díszítve, és az utolsó felvonásban viselt aranyszínű atlasz sötét ruhája, barna selyem plüsch felöltővel, a közönség tetszését egyaránt megnyerte.

Bácsné Cascarillája nem volt eléggé pajzán és élénk, pedig a szerep zenei tekintetben úgy van írva, és annyival több költői gondolatot tartalmaz, ha az kedvvel és a kellő bravúrral énekelte, mindenkor előnyösen versenyezhet Mary szerepével. Bácsné mint korcsmáros leány, a szerepének megfelelő costumban igen eszesen nézett ki.

Valentin (James) Kiss (Croustillae) szerepében megmutatták, hogy ez időszerűt a vidéki operette tenorok és barytonok között első helyen állanak. Mindkettő tisztán intonál, mindkettőnél meglátszik a szorgalmas tanulmány, nehéz, de hálás szerepeikkel általános meglegedést és tetszést vívott ki.

A szöveg mely korántsem oly sikamlós, mint a többi operettekben, inkább regényes mint humorisztikus, de azért Szathmáry, kormányzó szerepében kiapadhatlan komikumával sok derűtséget okozott.

A karok, a zenekar, az együttesek oly lelkiismeretesen vannak betanítva és betanulva, hogy első sorban a karmestert kellett volna megdicsérnünk, mert az a kedvező hatás, és az az általános tetszés, mit a „Gascognei“ első előadása aratott,

a zeneszerző után közvetlen a karmesternek köszönhető, ki figyelmét a betanításnál a legapróbb nuancokra kiterjesztette.

Ismerve közönségünk zenei ízlését, az első előadás után érezte azt, hogy ez operettet minél többször halljuk, annál jobban fog tetszeni: meg vagyunk felőle győződve, hogy a minden tekintetben eszesen kiállított „Gascognei“ az idény cassa-darabját fogja képezni.

Fővárosi hírek.

— **A magyar színész-egyesület** k. i. tanácsa, f. hó 20-án tartotta alakuló ülését, melyben megválasztották elnöké: Ribáry József, alelnöké: Feleki Miklós és Odry Lehel, titkárrá: Ditrői Mórki a jövő választó közgyűlésig díj nélkül vállalta el ezen hivatalt; helyettes pénztárnokká: Szuper Károly, ellenőrré: Bartha László.

— **A népszínház** legközelebbi ujdonsága Lecocq operetteje, Nap és Hold lesz, mely Párisban november 5-én került színre először, még pedig olyan rendkívüli sikerrel, minőt Lecocq az Angot óta nem aratott. Az opette december 30-án kerül színre a népszínházban s így Budapest a harmadik város lesz, mely ez ujdonsággal előlép.

Vidéki hírek.*)

— **Boldog ünnepeket!** Itt a karácsony. A feldíszített karácsonytűk apró gyertyái kigyulnak szegény-nél-gazdagnál. A családok ünnepelnek. A mai napon az öröm és szeretet angyalai karöltve látogatnak be minden hajlékba, hirdelve, hogy ez a szeretet, az irgalom, a béke ünnepe. Béküljétek ki, nyujtsatok kezet és szeressétek egymást! . . . A rokonok, barátok, ismerősök köszöntik egymást e szép ünnepen. Mi is köszöntjük t. olvasóink- és munkatársainkat, kívánunk jó szívet mindnyájuknak boldog ünnepeket s őszinte örömmel veszünk részt csodás hajlékuk boldogságában!

— **Lapunk azon t. előfizetői részére, kiknek előfizetése a mai számmal lejárt, előfizetésük megújítására, mai lapunkhoz postautalványt csatoltunk.**

* **Székesfehérvári hírek.** E hó 4-én adott az ottani színházban szép számú közönség előtt „A tékozló,“ ama kedves tündérrege, melynek szerzője a híres komikus Raimund volt, kit a bécsiék bálványoztak. Érdekes ezen íróinak sorsa. A kitűnő komikus, ki az egész közönséget megkacagattatta, búskomorságba esett és sok kísérlet után végre a leghíresebb orvoshoz ment és elmondá neki baját. Az orvos utazást tanácsolt neki, mire ő felelé, hogy ezt már sikertelenül próbálta. És bármit mondott az orvos, ő már azt mind megkísérelte volt. Ekkor azt mondá neki

*) *A csillaggal jelölt hírek, mult számunkból kiszorultak.* Szerk.

türelmetlenül az orvos: „Tudja mit, menjen a Carl-Theaterbe és nézze meg a híres Raimundot, ha az meg nem nevette önt, akkor menthetlenül el van veszve.“ Erre a beteg búsan mosolyogva felelé: „Köszönöm orvos ur. a Raimund én magam vagyok.“ Következő nap volt „A tékozló“ első előadása, melyben Raimund, Bálint asztalost játszá. Azon couplet után, mely így végződik: „leteszem szépen a gyalut, jó éjszakát világ! — kimegy a színpal mögé és agyonlőtte magát. — A székesfehérvári színpártoló-egylet alapszabálytervezetét a belügyminiszteriumhoz már be is nyújtották és felhívták becsatolták ki az alapító (egyszermindenkorra 50 frt) és rendes (3 évi kötelezettséggel 3 frt évi tagdíj) tagok toborzására. Az egylet tagjaiként már is oly szép számmal jelentkeztek, hogy alapos a remény, miként a tagok száma a ketszázat jóval meg fogja haladni. — Mult vasárnap először adott: „Körösi lány,“ Balázs Sándor legújabb 3 felvonásos népszínműve. Az egész darab — mint „Sz. V.“ írja — csak egy jó alakot képes felmutatni és ez a czím szerep, a „körösi lány“ maga: és ez az egy alak is túlságosan van festve minden tekintetben. Az egész darabon meglátszik, hogy alkalmoszerűleg a nagyon is felkapott . . . körösi lány“ nótá kedvéért lett írva. És valóban csakis azon nótának, melyet Berzsényi Julia oly hévvel és tüzzel énekel, hogy a jökevő az egész közönségnél általános lön és a többi szép dalnak köszönhető a tetszés, melyet e darab a közönség nagy részénél nyert. Minden egyes szereplő jól megfelelt feladatának, és így a darab meg lön mentve, dacára, hogy belbecse egyenlő a zerussal. Nagyszámú közönség. — Kedden, folyó hó 13-ikán Berzsényi Julia jutalomjátékul adott: „Párisi élet“ operette. Jutalmazandót ki léptekor szűnni nem akaró tapsal fogadták; a karzatokról apró esőkörocskák repültek a közönség közé, és a színpadra labékoszoru lön a zsinórpadlásról leboacsátva. Azonkívül még két koszoru és két esorokart, egy igen szép nyakékkal és 8 darab arannyal tüntették ki a jutalmazandót. Az előadás folyamában a tapsok és kihívások minden felvonás után, nagyobb zajjal újultak meg. Telt ház.

* **Toth Béla** színtársulata e hó elején Lonszezról visszatért Selmeczeire néhány előadásra, melyeket, mint a november haviatk is eléggé pártolt a közönség. Most már Nyíraba ment innen. Előadták itt a Proletárok-at, Valjunk el, A hol unatkoznak s más újabb színműveket s végül főlemelt helyárrakkal a Czifra nyomorúság-ot. A társulatnak van néhány ügyes tagja, mint Mártonfiné (népszínműnekesnő), Arday Ida (szende), Berzsényiné (anyák szerepkörére), Bárdy Lajos (szerelmes), Kövessy Albert (komikus). E társulat tagja Kóródy Péter is, de kinek játéka kevésbé tetszett, mint a „Legény bolondja“ című népszínműve. Most már Selmeczeire alkalmasint némettrupp köszönt be, különösen számíthatva a na-

valaki; de Szvatopluk nem hitte, hogy ő nevétséges. Szvatopluk szentül meg volt győződve, hogy örökös komolyságra átkozott sanyarú arczán a tudomány tekintélyes szelleme tükröződik s hogy szemüvege professzori méltósággal tündöklik apró, szürke és fénytelen szemein. Szvatopluk mindig tükör előtt öltözködött, mert szentül azt hitte, hogy szép.

Ha az állam iránt való kötelességét lerőttá s az esti órákban a díjoki mandatumtól megszabadult, legelső dolga volt Margitékhoz menni, a hol is a mamának udvarolt, Margitért rajongott s a papának mondotta el szerelmi vallomását.

Ilyenkor ünnepélyesen felöltözködött, föltette czilinderét, sávoszínű gyanus szőke haját finom olajjal kengette, alacsony homlokát néhány sivar hajarabeszékkel igyekezett érdekessé tenni s néhány szál bajszát kéjjel pödörítette két kihívó tuskéba. Azután felöltötte ünnepöl nyakkendőjét, felhuzta keztyűjét és sokáig gyönyörködött magában, meg kezdte az arczjáték tanulmányt.

Ilyenkor érezte Szvatopluk leghatalmasabban, hogy minő nagy színészi tehetséget nélkülöz benne a világ. Előre kieszálta, hogy így köszön a mamának: nemes komolysággal emelte meg a cilinderét; így a papának: és ünnepélyes pathoszszaal hajolt meg; végre így üdvözli Margitot: bárgyu mosoly, számalmas pillantás, a csodálatos száaj egyik vége föl, a másik letelé fut. És ő meg van magával elégedve, mert mosolyog.

Elmegy Margitékhoz. Unalmasan fogadják, mint a régi közönséges vendéget. A mama nagyon keveset tartott róla, a papa nem nézte le, de nem is valami nagy szerencsének tartotta megjelenését. Margit sehogysem fogadta, semmitsem érzett iránta s még csak gúnyolni sem tudta. Megjelenése épen nem zavarta a társaságot. Együtt volt a család s Margitnak egy szörnyű

TÁRCZA.

Szegény Szvatopluk.*)

Igazán eredeti alakjai majd minden kis városnak az ugynevezett műkedvelők, vagyis azok az entuziaszták, a kik egész az őrzöngésig lelkesülnek a színpadért. Pedig mennyi kinba kerül a közönségtoborzás, mennyi gyötrelembe a szereptanulás, s milyen kétségbejítő harezba a rettenetes lánpaláz legyőzése.

Azután mennyi kisebb-nagyobb családi vizsalyt s megszólást szül az a néhány szónyi szerepecske is.

Oh de a dicsőség csak egy sugara is elfelejtet minden bajt. Néhány helyeslő éljen, néhány tüntető taps pedig majd az eszközét vesztí. Hát még az illatos koszorúk? A műkedvelő büszkébb a koszorujára, mint bármely fejedelem a koronájára. És néhány sor dicsérő bírálatnál nagyobb gyönyört sohasem élveztek. A ki virágot küld, az a mama, a ki nemzeti szalagot vesz, az a papa és ki a színpadra dobjá, az mindig a kisasszony egyik bámuloja. A ki gloriádot ír róluk, az a rendező a város poetája. Hiszen maga a műkedvelőség nem egyéb mint játékszer, mint egy kis dicsőség-hajszá, már pedig a művészet nem azért van. De hát ne zavarjuk a családi örömeket.

Egyszer a Tóth Kálmán „Nők az alkotmányban“ cz. kortesvigátéka került színre. Vilma két koszorut kapott, Sándort háromszor kihívták, Gézát megéljenezték és Pistát majdnem megtapsolták. A helyi lap vezércikkét írt a műkedvelő-

*) *Mutatvány, dr. Körösy László „Rajzok és elbeszélések“ című művéből, mely a napokban jelent meg. Lásd „Irodalom“ rovatunkat.* Szerk.

ség eszméjéről s egy végtelen rovat a dicsőség minden epithetonját rájuk halmozta; mámorban ringott valamennyi.

Ez a végtelen glória egy fiatal embert is megmámorosított, a ki pedig se koszorut, se tapsot, se dicsőséget nem aratott. Mint a diadalgyártó közönség egyik eszeveszett tapsolója vett részt az előadásban, de azóta egészen oda van, mert megszállta egy kis örület.

Babert, győzelmet, magasztalást álmodott nyugtalan nappaliban s álmatlan éjeleiben. És annál közelebb volt a megőrüléshez, mivel nem mert bejelenteni, hogy tehetséget érez magában, hogy neki játszania kell, mert különben öngyilkossá lesz. Ez a fiatal ember tehát beteg volt, a dicsőség betege.

Szvatopluknak hívták, pedig volt becsületes neve is, a mit névgyéjén ótágu korona alá nyomtatott. De rá ragadt ez a gúnynev még az iskola porával és sohasem tudta azt lerázni. Eleinte szörnyen haragudott, de mikor a szokás már annyira szentesítette, hogy még az idegen is úgy szólította, hát belenyugodott és nem nehezelt.

Nagyon sajtáságos egy emberke volt. Senkise szerette, mindenki gúnyolta, ő pedig keresztényi alázattal tűrt és szenvedett. Soha senkise szólította keresztneven, csak az anyja, a kit már oly rége szólított az Isten. Jámor fiu volt, ha nem gúnyolták, de őrzöngő, mikor valaki megsértette. Fiatal ember volt és soha asszonyi teremés meg nem dicsérte; búsulában gyakran és sokat ivott, de még a korcsmáros sem dicsérte.

Szvatoplukot csak gúnyolni tudták. Volt az ábrázatában valami gúnyra csabító, még az idegent is egy-egy rossz élczre csiklandozta félszeg megjelenése.

Nincs öldöklőbb fegyver a gúnynál s nincs kinosabb állapot, mint mikor nevétségesé válik

gyobbára Turócból bevándorolt selmezi új polgárokat, kik nagyon hozzá vannak növe a tót és német szőhoz és sehogyssem magyarosodnak.

* **Györben.** Pajor Emilia a legnagyobb sikereket aratja. Először a „Kisasszony felesége” című vig operetben, mint Marjolaine lépett fel s általános tetszésben részesült. A „Győri Közlöny” egész tárczát szentes primadonnájuk bemutatására telve lelkesedéssel. Többi között természetéről azt mondja: „se nem kicsi, se nem nagy: éppen hozzánk való vagy.” A kedvelt „Kakukk” nótával alig tudott a hallgatóság betelni, azt háromszor kellett ismételnie. Nem kevesebb sikert aratott második fellépésével a „Sárga esikő-ban, mint Erzsike.

— **Figyelmzettjük** a t. szinigazgató urakat, kik Molnár György urat, hosszabb vagy rövidebb vendégjátéki ciklusra elfogadni hajlandók: sziveskedjenek öt bérmentes levelben fölkeresni Aradon, Vendel utca 5. szám alatt. Idő és postaköltségek kiméleéséből, kérjük az igazgató urakat, hogy becses leveleikben mindjárt tudassák azt is, hogy mily rész jövedelem vagy tiszteltdijert fogadnak el.

— **Tűzbiztonság a színházakban.** A belügyminiszter körrendeletileg meghagyta a törvényhatóságoknak, hogy gondoskodjanak a színházakban felállítandó víztartó edényekről, ott a hol gázvilágítást használnak olajlámpák alkalmazásáról és különösen kényelmes táj kijárásokról.

* **Halalozás.** A győri színtársulat tagjai, fájdalommal jelentik szeretett pályatársuk Ferenczy Alajosnak, hosszas kínos betegség után életének 28-ik évében, f. hó 15-én, Pápán történt elhunytát. — Legyen könnyű a föld pora a valóban sokat szenvedett széptehetségű színésznek!

— **Kassán,** vasárnap decz. 18-án „Viola” népszínműt adatott elő. A czím szerepét Gerőfi játszta igen sikerülten. Keresetlen, természetes játékával, különösen a sarkanti jelenésben, a közönséget zajos tapsra ragadta. H. Szabó Ilka (Violáné) érzésteljes játékával tűnt ki. Vinczéné (Tengeliné) oly tiszról pattant menyecske volt, hogy a pesti Szathmáryné alakításával vetélkedett. Fehérvári (Peti cigány) nem volt oly kedélyes, mint egyébkör, de azért derekasan megállta a helyét. Dicséretet érdemel még: Balog Arpád, Halasi Béla, ugyszintén Győri Mátyás, ki Izik zsidó szerepében megmutatta, hogy szép reményekre jogosító tehetség. Közönség, feltűnő csekély számmal. — Mult szá munkában említettük, hogy a színházat, tűzbiztonsági szempontból szükségelt átalakítások miatt bezárják. A mi meg is történt. Egész héten nem volt előadás. Az átalakítások oly nagy mérvűek, hogy az igazgató karszakakra rug. Már magában az elegendő veszteség, hogy e héten nem tarthattak előadást, ehhez hozzájárult még a szakértők azon intézkedése, hogy 14 zártszéklet közepén kivettek, továbbá egy sor számzothelyet 16 ülésel, ezenkívül 100 földszint és 120 karzatjeggyel kevesebbtszabad ezután kiadni.

Tehát ez idő szerint a kassai színház, a legkisebb színház az országban. Már most hetenként csak kétszer számítsunk telt házat, a telt átalakítások miatt 190 frrtal károsodik az igazgató, a mi havonként 960 frt, tehát majdnem ezer frt veszteség. És mi a kárpótlás, hogy egy hétig tétlenül vesztgelt a társulat a renoválás miatt? Az, hogy 300 frrtal akarják némelyek kielégíteni Gerőfit: kinek 3000 frrra rüg a havi gageja, s ki köteles tagjainak a gageát pontosan fizetni. Azért, mert idegen országban szerencsétlenség történt, nem volt szükséges a színházat bezáratni, kivált miután a nyáron meggyőződtek arról, hogy a színház nem tűzveszélyes. Elriasztotta a közönséget a színházbarátsárol a főkapitány ur azon memoranduma, melyben az van hangsúlyozva, hogy ha a színházban tűz ütne ki, egy ember sem szabadulhatna meg. E memorandum korai közlése nagyon sokat ártott a színtársulatnak, mely nem 300 frt kárpótlást érdemel, hanem legalább ezer frtot. Legyenek az intéző körök méltányosak és igazságosak s ne hallgassanak azokra, kik a kassai magyar színtünynek rosszakaratu ellenségei.

— **Magyarországban,** az utolsó két évtized alatt 3 nagyobb új színház építetett, ugymint Debreczenben, Aradon és Budapesten — azonkívül Temesváron is, de ez sokkal kisebb. A költségeket illetőleg: A szegedi színház színpadgépek és dekorációval 299,500 forint költséget igényel 2000 nézőhelylyel. — A budapesti népszínház közel 720,000 fruba került 2400 nézőhelylyel. — A debreczeni színház 214,000 fruba került 1359 nézőhelylyel. (Itt a város szállította a téglát 9 frrtalva ezenkent.) — Az aradi színház, a melléje épített bérházak nélkül közel 300,000 frt költséget igényelt s 1800 nézőhelylyel bir. Ezen színházak mellékelyiségei hiányosak; ezélszerűség és kényelemre nézve a szegedi színházzal alig versenyelhetnek. — A szegedi új színház 2000 nézőre lévén számítva, befogadási képessége nagyobb, mint — a budapesti népszínházat kivéve — bármely eddigi hazai színházé s az alsóbb néposztály számára olesőbb helyekről kiválóan van gondoskodva. — A színház fölépítése ugyanis előre láthatólag legalább két évet fog igénybe venni, s ha az építés 1882. év tavaszán megindittatik, az csak 1883. év folyamán fog befejeztetni.

— **Szegeden,** Beczkői Jánosné jutalomjátékára szépen megtelt a színház; a közönség a jutalmazottat rokonszenves tapsokkal fogadta s tisztelői egy szép virágoskorral tüntették ki. Az előadás (Czifra nyomoruság 5-ik előadása) a szokott jó kerékvágásban folyt s Beczkőiné ennek folyamában is többször tapsokat aratott — a többi főbb szereplőkkel együtt. — A „Dragonyosok” operette, rendkívüli nagy hatást keltett. A szolisták, a karok, a zenekar mindent elkövettek, hogy a zene szépségeit kiemeljék. Kaptak is a szereplők és karok, jól megérdemelt sok tapsot.

— **Debreczeni hírek.** A jutalomjátékok oly gyors egymásutánban következnek, hogy egy hé-

ten három is van. Anyagi tekintetben egyik sem oly fényes, mint évekkel ezelőtt volt. A Kreesáyi Saroltáé csak 128 frtot jövedelmezett, Sz.-Németné Marié 80 frtot, Kreesáyiné 130 frtot. Kreesáyi Sarolta kapott 2 csokrot és 100 frtnyi összeget; Sz.-Németné két csokrozat, Kreesáyiné 1 csokrozat és egy csokrot. — A színház rendőileg átlétt vizsgálva s minden oly intézkedés meglett téve, mely veszély esetén a közönség mentésére szolgál.

— **Aradon,** Láncey Ilkanak jutalomjátéka (Női harez) valósigos színházi ünnepe volt. A közönség az utolsó helyig megtöltötte a színházat, kedvencezét mindjárt fellétekor perczekig tartó tapsviharral és öt gyönyörű csokrozatval üdvözölte. A csokrozatkoz egy fehér és egy rózsaszínű atlasz ruha szövet volt kötve. Kapott még az ünnepelet egy fehér atlasz szalaggal átkötött pompás bokró-tát is. A közönség nyilt jelenetben is többször hitta ki a művésznőt, ki Leonie szerepét játszta, az első felvonás után pedig hatszor. Hunyadi Margit (Autréval grófnő) játéka sok mozzanatban hatásos és élénk színezetű volt s megérdemelt tapsokat kapott. Sz. Németh (Grignon) bőven aratott a tapssól mintha csak az ő jutalomjátéka lett volna. Jól alakított Somogyi (Flavigneul) és Szathmáry (Montrichard) is. — Eddig még alig volt alkalmunk megemlékezni Vavra Emilia k. a.-ról, ki igen tehetségos fiatal színésznő; legutóbb a lady Tartuffe Jeanne-jában nagyon szépen játszott s kinek nagyobb alakításai is sikerültek. Kuthiné „Fabriczius”-ban, mint sok beszédű nyelves asszony, többször jőüzöten megnevetette a közönséget. Nyilas Ilka szintén figyelemreméltó tehetség. — A közönség tömegesen látogatja a színházat.

— **Pécsett** „Alfonz ur” előadása, az idei színműelőadások között határozottan a legjobb volt. Kiváltképen kitűnően játszottak Dombay Mihály (Monteglin), kinek játéka magán hordta a gondos és mélyebb tanulmányozás jeleit; továbbá Morvay Antal, a ki „Alfonz ur”-at igen ügyesen alakította. Muukácinét (Adrienne) szeretetreméltó kedves naiv játékáert, szintén dicséret illeti meg. — Bokor József jutalomjátéka oly rendkívüli nagy közönséget vonzott a színházba, hogy még a színpadra is páholyokat kellett rögtonözni. Jutalmazott a közönség melegen fogadta, s az est folyamán többször kitűntette. A két operettebe szótt betétek, az előadásnak valódi hangverseny színezetet adtak. Láng a „Sevillai borbély” entree áriáját, Gerecsné a „tadoli keringőt” és Dalnokiné a „Büvös vadász”-ból Agatha nagy magándalát énekelték, előadásukban mindhárman oly művészetet fejtvé ki, hogy a közönség elragadtatása minden szám végeztével perczekig tartó lelkes tapsokban tört ki. — A vasárnap, decz. 11-én előadott népszínműben (Tündérlak Magyarhouban) „Gyurit” Sebők Lajos játszotta, a ki a darabban előforduló népdalokat csengőbb hangon énekelte, mint a társulat rendes népszínműénekese, s a kit enélfogyva népszínmű-szerepekben gyakrabban lehetne felléptetni. — Kedden, decz. 13-án volt

lelkes fiatal ember udvarolt. A mama esöndes kötogetésbe merült, a papa nagy nyugalommal esibukozott és Margit édes mosolylyal hallgatta az udvarló szótárból szedett frázisait. A fiatal ember mindig azt vitatta, milyen felséges Júlia lenne, ha ugyan előadhatná Shakspert.

Szvatopluk betoppán s felszeg hajlongások után a mama mellé ül. Elégikus hangon sutgogja el, hogy mennyire beborul az ég; holnap bizonyosan egy kis eső lesz. A mama családias ásitásban fejezi ki ugyanazt a véleményt.

— Olvasta-e Balog ur azt a szomoru hirt? — kérdi a türelmes papától. — Budapesten annyi a hó, hogy kétheti olvadás után sem bír elolvadni. Az idén megint kiönt a Duna vagy a Tisza.

A papa pompás füstgyűrűket rögtönöz s azt gondolja, hogy inkább ezek közül hüz egyet Margit az ő pieziny ujjára.

— Hallotta már Szvatopluk ur, hogy Margit nagysága a jövő héten ujra föllép? — kérde a szörnűy lelkes fiatal ember.

Szvatopluk elpirult, Margitra tekintett s meg jobban elpirult, azután ezt behegte:

— Nem hallottam, de majdnem sejtettem... És ettől a pereztől mindig pirult, valami nagy gondolat bolygatta és piritotta szegényt. Egyszerre aztán felsöhajtott:

— Istenem, csak legalább egyszer szerepelhetnek én is, mikor a kisasszony föllép...

Szvatopluk szemérmesen lesütötte szemeit s a vér egészen elborította agyát. Nem látta és nem hallotta a pillanatnyi megütödést s a hangos gúnykaczajt. Mikor fölvetette a szemeit, más esoportban, másról folyt a beszéd. A mama már nem állt mellette, a papa föl s alá járt, Margit a hódoló fiatal emberrel csevegett.

A szegény Szvatopluk kezdte rosszul érezni magát, fogta czilinderét s zavarában a mama he-

lyet a papának esokol kezét, Margit előtt meghajol és gyorsan elmenekül.

Margit hangosan fölcazag.

— Szegény Szvatopluk!

Szvatopluk pedig az egész uton mindig szaval, majd hangosan, majd halkán, söt meg-megállva, hamleti monologokat is rögtönöz. A kijlátja, az mosolygva halad el mellette s ezt mondja:

— Szegény Szvatopluk!...

Mikor azután hazatér, elővesz egy régi Kotzebue-féle rikatót drámát s egy szörnűy érzélgős szerelmes monologját olvassa fel, miúndikább növekedő szenvedélylyel. Végül majdnem tombolva deklamál, ugy, hogy a háziasszony megrémülve fut be s azt kiáltja:

— Kivel pöröl olyan hangosan az ifiur?

Szvatopluk szent őrgönggással siet háziasszonyához s lelkes páthosszal kérdi:

— Ugy-e van bennem tehetség? Ugy-e meg fogom állni a helyemet. Maga pedig mama ugy-e eljön a jövő héten színházba?

— Jézus Mária, csak nem akar komédiás lenni az ifiur?

— Profán kifejezés. Nem, oh nem komédiás, hanem művész!

Ezzel folytatja szerepét s a háziasszony bámulva távozik, végső szava azonban még az öreg asszonynak is csak annyi:

— Szegény Szvatopluk!...

— Isteni Margit! Oh csak veled, csak veled tudnám bemutatni a világnak, hogy mi vagyok! — söhajlja Szvatopluk. — És be fogom mutatni! Tisztelni fognak! Elismernek! Es Margit imádni fogja művészetemet.

Szvatopluk szörnűyén izgott éjszakát virrasztott. Mindig csokrozat, taps és elismerés gyötörte. Másnap halvány arczezal indult leróni kötelességét a haza iránt s dijuok társa a dúlt arcú, sá-

padt és kimerült kollegát jó reggel helyett ily szavakkal fogadta:

Szegény Szvatopluk!...

Még az nap a мүkedvelők elnökénél kopogott. Ünnepeles komolysággal jelentette ki elhatározásait.

— Szeropet kérek elnök ur, még pedig nagy szerepet.

Az elnök bámulva tekintett az önmagából kikelt fiatal emberre.

— Igenis elnök ur, engem meg fog ismerni a világ... Eddig nem tudták, ki vagyok. Én követelem a szerepet. Követelem a művészet szent nevében!

A szegény fiatal ember sápadt arczara egy kis pir vonult. Szemeibeü több volt a tüzből, mint egyébkör; de haját nem rendezte olyan gondosan, mint azelett. Dúlt arczéhoz, a kuszált hajviselet tökéletesen illett.

A мүkedvelők elnöke a kisváros egyik legtekintélyesebb férfja volt. Nagy tudósna tartották, egy egész könyvtár volt a — szobájában.

— Minden szerep le van foglalva, kérem szeretettel fiatal barátom, — mondja végre bigadtan és sajnálkozva tekint a rajongóra.

— Még a legutolsó is?

— Minden, minden.

— Elnök ur, nekem föl kell lépnem!

— De nem lehet édes barátom.

— Akkor ön lesz felelős mindenért...

— Hát miért nem szólt előbb?

— Megmondom. Eddig félreismertek, de én érzem magamban az isteni szikrát. Érzem, hogy híres ember leszek, érzem, hogy nyomorult voltam eddig. Margit is föllép. Oh, hogy bámul engemet majd Margit! Elnök ur, szerepet, különben szörnűy lépésre határozom el magamat.

(Vége köv.)

Serényi Armin karmester jutalomjátéka. Szinre került „Boccaccio”, zsufolt ház előtt. A czimszeret Bácskay Julesa, Beatricét Váray Mariska, Leonettát Munkácsy Gyula játszta. Dalnokiné, Fiamettát gyönyörűen énekelte. (Pécsi F.)

— **Régi debreczeni színlap.** Fogarasi Rudolfné ő nagysága, Nyárádtőről (Erdély) a következő régi színlapot küldte be hozzánk: Új francia dráma. Debreczeni színház. Kedden, Április 15-én 1845 adatik: a színpadon először: „EVA, A QUAKKERNŐ.” Új francia dráma 5 felvonásban. — Irta Gozlan Leo, fordította Szentpétery Zsigmond. Először adatott Párisban a theatre-françaisban November 4-ik napján 1844. Személyzet: Kermar, herceg Komáromy. Kermar Acteon, marquis, fia Dobsa. Rosenberg, vicomte Fekete. D'Apremire, gróf, Kovács, Rene, Lossovi. Caprice, kegyence s rabnője marquis Kermarnak Komáromyné Taboureaux, Dézsi, Gondrin, lovag Tóth. Montbrun, kapitány Szász. Montremil, marquis komornyikja Lakatos. Dániel, quakker Fejér, Eva, leánya Szilvási Eszter. József, philadelphiai lakos Kiss. Simon. Tóbiás, szolgák Dánielnél Kövesdi. Könyves. Tengerésziszta Havasi. 1-ső, 2-dik, 3-ik, 4-ik rabszolgák és nők Nagy. Dézsi. Fejér Lilla. Erd. Lina. Quakkerék quakkernek, rabszolgák. Jegyeket lehet előre váltani a Színháznál reggeli 9 órától kezdve 12 óráig, délután 2 órától estig. Bementi díj: Első osztályú zártzék 1 fr. Második osztályú zártzék 50 xr. Földszint 40 xr. Karzat 15 xr. v. ez. Kedzte pontban 7 órakor.

— **Miskolczi hírek.** Közlebb Boccaccio operette került szinre, a czimszeretben Nikó Linával, ki tetszést aratott. Tiszayné Ilka, Fiametta templomi éneket, elragadó bravóval énekelte. Hangja, különösen a magasabb rétegekben, tiszta, erős és kellemesen csengő. Boross Lajos Lamberucciója eredeti, mulatságos alak volt. Gálosy (budnarmester) jól megállta helyét. Lauerné, Szabóné és Somogyi Riza iparkodtak kis szerepeikben megfelelő nyújtani, különösen utóbb nevezett, a „herceg vagyok” kezdetű ének rész ismétléseit mindannyiszor tisztán és szépen énekelte. — „Nők az alkotmányban.” Szabó Krisztina, kitűnő ábrázolást mutatott be. Némethy Cornélia (Ilka), Fenyvesi (Szlankaményi), Krémer Sándor (Beresev), nagyban emelték az előadás sikerét. — **Lászy né** Etelka asszonyt, névnapja előestéjén, a szintársulat férfitársulatja szerennáddal tisztelte meg. — **A színházi választmány** a napokban tartott árverés alkalmával megszerezte 150 frt vételárért a „Fekete Vénus” és „Grand kapitány gyermekei” pompás díszleteit. — Kedden f. hó 20-án Tiszai Dezső javára Beresényi színműve „A váltó” került szinre. A közönség zajos tapsokkal s nagyszámúmal megjelenésével tüntetett kedvence, a jutalmazott mellett. És méltán, mert Tiszay Dezső Kisteikije olyan finoman színezett s kezdetűl végéig művészileg átvitt alakítás volt, mely határozottan becsületére válik a személyesítőjének.

— **Daltársulatok működési helyei.** Mezey János Budapest, Kőmives Imre Szeged, Tolnai A. Boldizsár O-Bessenyő. Szerémsfalvi Béla Kun-szt.-Márton, Irsay B. Zsigmond Gálszécs, Eöry József, hollétét nem tudhatni, Erszényes István Sellye (Baranyamegye) Lukácsi Aladár Kisbér, (Fehérmegye) Kőrösy Bertalan, Vámos-Györk, Ch. Jankovics Ida Fekete-Győröz (Biharmegye.) Ezek jutottak tudomásunkra, de hogy van-e mindegyiknek engedélye, azt nem tudjuk.

— **Hubay Gusztáv** szintársulata Hajdu-Szoboszlón feloszlott. Hubay, Szegedy Mihályhoz szerződött, de nem mint társigazgató, hanem mint rendes tag.

— **Eger város** tanácsához, egy előnyösen ismert vidéki szingazgató az iránt folyamodott, hogy engedtessek meg neki a jövő április s május hóra nyári szinkör állítása, mutattassék erre neki

hely s segélyezze is valamivel a város. A tanács a kérvényre azt válaszolta, hogy mivel az illető igazgató egyszer már a megadott engedély daczára sem ment el, de meg mivel a kérdéses idő még igen távol is van s nehogy akkorára neki ily sokkal előbből engedély adatván, ezáltal más, Egerbe menni szándékozó szintársulatok visszatartassanak, — e tekintetből kérvényét márczius hóban újra nyujtsa be a tanácshoz.

Rövid hírek.

— **Csiky Gergely** jelenleg Aradon időzik, hol a legnagyobb részvét veszi körül, szeretett édes anyja halála miatt. — **Kassa városa**, a bécsi Ring-színház egészen elvesztettek szegény családjai számára 200 forintot, Székesfehérvár városa pedig 100 frtot szavazott meg. — **Nagy Julesa k. a.** a budapesti nemzeti színház volt népszínműnekesnője, jelenleg Székesfehérvárról vendég szerepel. Együttal megemlítjük, hogy a kisasszony Lisznyai Szabó Jenő fiatal fővárosi ügyvéddel jegyben jár. — **Szabó Jenő**, decz. 13-án „Egy katona története” dráma került szinre. Csókáné és Breznay Géza, megérdemelt tapsokban részesültek. A bérlet nagy, a napibevétel közepes szerűnek mondható. — **A pápai színház** visszondiszléit és a színház faalkatrészeit többszörösen kovásváradattal vonták be, illetőleg telítettek, s a kísérlet igazolta, hogy a láng nem gyújtja meg; azon színház 2 percz alatt veszély esetén kiüríthető. — **Foltényi Vilmos**, a mai gyar színészet egyik jeles veteránja, közlebb ülmeg színészkedésének 40 éves juailenmát Debreczenben.

Irodalom.

— **Rajzok és Elbeszélések** ezim alatt egy igen díszesen kiállított kötet érkezett szerkesztőségünkbe, mely tizenöt elegáns nyomásu finom íven. Dr. Kőrösy László lapszerkesztőnek, a fővárosi nagyobb lapokban megjelent rajzait és elbeszéléseit tartalmazza. A díszes kötetben kiadott szépirodalmi művek már kiállottak a kritika első tüzet s valóban megérdemlik, hogy figyelemben részesítsük. A tizenöt rajz és elbeszélés a magyar kisvárosi társadalomból van merítve s a kisvárosi élet árnyait és fényét sajtószertien olvasztja össze.

A czimlap díszes képét egy ismert fővárosi kepiró Heinrich Ede rajzolta. A kitűnő műgonddal kiállított kötet, karácsonyi vagy ujévi ajándéknak előnyös s megrendelhető Esztergomban, az „Esztergom és Vidéke” szerkesztőségében. Irléses kötetben két forint, csukaszínű czimlapos fűzetben 1 frt 50 kr. A esinos tartalmu és kiállításu új munkát, őszintén ajánlhatjuk olvasó közönségünk szíves pártfogásába.

— **A „Pesti Hirlap”** pályázata. Általános a panasz irodalmi körökben, hogy régből tárczaíróink ritkán veszik már kezükbe a tollat, s hogy azt helyettük újjak nem veszik föl. Hogy némileg élesszük a tárczairás iránti kedvet, ezennel 10 darab kőrmőci aranyat tűzünk ki pályadíjjal egy tárczadolgozatra.

A dolgozat tárgyának megválasztását és irmodorát teljesen a pályázók tetszésére bizzuk. A „tárca” lehet rajz, karezzolat, novellette, eszevegés, genre stb. szóval minden, mi egy hirlaptárca keretébe illeszthető. A pályadíjra igényt tartó munka egy tárczaközleménynél (azaz 6—9 tárczahasábnál) hosszabb ne legyen. Az idegen kez által írt, jelíggel s a szerző nevért rejtő levélkével ellátott dolgozatok tisztán olvasható írásban 1882. január 15-ig a „Pesti Hirlap” szerkesztőségéhez (nádor-utca 7. sz.) küldendők be. Pályázhat mindenki, a „Pesti Hirlap” szerkesztőjei kivéve.

A díj a legjobb dolgozatnak 1882. febr. 15-én adatik ki. A pályanyertes mű kiadási joga a „Pesti Hirlap”-ot illeti. A sikerültebb dolgozatokat a „Pesti Hirlap” tiszteletdíj mellett szintén közölni fogja. A pályabírák neveit közlebb fogjuk közzétenni. A „Pesti Hirlap” szerkesztője.

Szerkesztői üzenetek.

— **Fromm Antal** urnak Budapest. Nem lapunkba való. Félretettük.

— **B. B. Nagy-Szalonta.** Miatán az ügy a k. ig. tanács elé terjesztett, hirlapi cselekedésből keletkezett és sajnálatos botránnyá fejlődött, oly bonyolult és kényes természetű, melyben a k. tanácson kívül, a bíróságnak is feladata lesz dönteni. Ön egy rókától két börtökarna buzni, az illető jövőjét tönkre tenni és a tanács által is megbüntetni. Ez nem járja. Mi nem vagyunk réstrehajlók, de lapunkat bosszu eszközözve nem engedjük át. A mennyire az ügyet ismerjük, ön is hibás, s majd kiténik az ítélőhozzatalnál, hogy kettőjük közül kinek van igazsága. Csálódik, ha azt hiszi, hogy nekünk kötelességünk minden piszkolódó cikket a nyílttérbe felvinni; nem is kellene egyéb, hisz akkor vége-hossza nem volna a becsületet élő piszkolódásnak. Más szerkesztő meglehet, de mi csak akkor tesszük, ha meggyőződünk, hogy a beküldőnek teljesen igazsága van és ha nem személyeskedik. Mi a színészet erkölcsi emelését tekintjük, nem pedig a hírdetésidit.

— **Debreczenben.** Saját érdekében nem közöljük, még a nyílttérben sem. Levélben bővebb felvilágosítást nyujtunk.

Állandó rovat.

Aradi Gerő Szeged. — Aradi színügy-egylet Arad. — Balog Alajos Veszprém. — Bényei István Szatmár. — Beödy Gábor Győr. — Bogoly Alajos Pécs. — Bánfalvi Béla Nagy-Szalonta. — Csóka Sándor Szabadka. — Gerőly Andor Kassa. — Grim János Rimaszécs. — Gáspár Jenő K. Kun-Félegyháza. — Homokay László J-Kaniza. — Horváth Ferencz Alsó-Dabas. — Jakab Lajos Keeskemét. — Jakabffy Gábor Halas (Pestm.). — Kárpáthy György Bares-Telep. — Károlyi Lajos Székesfehérvár. — Kőszeghy Endre Tisza-Füred. — Krecsanyi Ignác Debreczen. — Kétszéri József Tóvis (Erdély). — Lászy Vilmos Miskolcz. — Miklóssy Gyula Szekszárd. — Nyéki János Brassó. — Szegedi Mihály H.-M.-Vásárhely. — Szabó Antal Torda. — Sztupa Andor Maros-Vásárhely. — Tóth Béla Nyitra. — Várady Ferencz Sepsiszt.-György. — Völgyi György Besztercebánya. — Zoltán Gyula Mezőberény.

Eladó színmű.

„Fabriczius ur leánya”

nagyhatásu színmű, szerzője Wilbrandt Adolf. Magyar fordításban megszerezhető Ditrői Mórától a budapesti népszínháznál. A vidéki színpadokon óriási hatással adatik. — Miat jövedelmező darabot, ajánljuk a szingazgató urak figyelmébe. Eddigelő előadták: Kolozsvárt, Aradon, továbbá: Miklóssy, Beödy, Lászy, Bényei, Csóka, Sztupa, Károlyi, Balog szingazgatók. Készülnek reá: Völgyi György és Tóth Béla.

A „Színészeti Közlöny”

1881-ik évfolyama eladó. Ára 3 frt 50 kr., mely összeg előleges beküldése után, a teljes számú példányokat bérmentve küldi meg lapunk kiadóhivatala.

A „Színészeti Közlöny”

mult évi — 1880-ik — évfolyamából még rendelkezünk a következő számokkal: 40., 45., 46., 48., 49., 50., 52. — A kiknek e számok közül e g y e s példányokra szükségük van, netalán bekötés végett, azok sziveskedjenek minden e g y e s példányért, egy 5 kros levélblyegyet beküldeni.

Fontos a tisztelt igazgató uraknak!

Van szerencsem önöknek teljesen szagtalan igen intensív fényű, hónapokig állandó és nagyon gazdaságos szaporaságu, fehér és vörös görög tüzet ajánlani. Az aradi színházban 5 év óta kizárólagosan ez használatik. Bár mely színűből — az illető összeg előre bentelvényozása vagy postai utánvét mellett: 1 kilót 2 frt 50 krért, 2 kilót 4 frt 50 krért, 4 1/2 kilót 9 frt 50 krért, gondosan ládácskába pakolva, és postán bérmentve küldök.

Azon biztos tudatban, hogy készítményem olcsósága és kitűnősége minden lehető versenyt kizár, felkérme a t. igazgató urakat egy próba megrendelésre.

Arad, december 12-én 1881.

Rozsnyay Mátyas, gyógyszerész.

Alkalmi színmű.

„A várpalotai rablógyilkosok.”

Alkalmi színmű 5 képben. Irta: Tirnovai Gyula

1-ső kép: „A jó barátok tanyája.” 2-ik kép: „A hyéna.” 3-ik kép: „A léprekerült jó madár.” 4-ik kép: „A gyilkos álma.” 5-ik kép: „A bűnbánó fiu.”

Személyei:

Öze, Markbachné
Rudolf, fia
Hosster Fülöp, asztalos
chleich Engelbert, asztalos
Keglovits veszprémi várnagy
Bürg Mari, Hosster kezeese
Gold Gáspár

Lipót, fia
Bernhardtné Gold szomszédnője
Vendégfős Stófkon
Börtönőr
1-ső) polgár
2-ik)
Éjjeli őr

Kovács Ferencz, jegyző
Gold Mózes szelleme
Gold Julesa szelleme
Kájuss Marcsa szelleme
Biztos

Ép. — Rendőrök. — Idő: 1881.

Megrendelhető jutányos áron a szerzőtől, Aradon, színháznál. (Kis társulatoknál is könnyen kiosztható.)

Scharf F. János gyorsaitonyomása Kassán.

Kiadótulajdonosok K. J. és L. M.